

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ : 178/2013
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Α' ΤΜΗΜΑ

Συνεδρίαση της 20-05-2013

ΣΥΝΘΕΣΗ :

- Πρόεδρος** : Βασίλειος Σουλιώτης, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.
Μέλη : Ανδρέας Χαρλαύτης, Στυλιανή Χαριτάκη, Γαρυφαλία Σκιάνη,
Κωνσταντίνος Κατσούλας, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.
Εισηγητής : Κωνσταντίνος Παπαγεωργίου, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμός Ερωτήματος : Αρ.Πρωτ. Δ10Δ 1006160/201 ΕΞ 2013/10-1-2013
έγγραφο ερώτημα της Δ/σης Δημόσιας Περιουσίας/Τμήμα Δ' Απαλλοτριώσεων
της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Περιουσίας και Εθνικών Κληροδοτημάτων του
Υπουργείου Οικονομικών.

Περίληψη Ερωτήματος : Με ποιο νομικό καθεστώς υπολογίζεται η επιστρεπτέα
αποζημίωση, σε περίπτωση ανάκλησης της συντελεσμένης αναγκαστικής
απαλλοτρίωσης, σε συμμόρφωση προς ακυρωτική δικαστική απόφαση, αυτό που
ισχύει κατά το χρόνο έκδοσης της απόφασης ανάκλησης ή αυτό που ισχύει κατά
το χρόνο συντέλεσης της άρνησης Διοίκησης να προβεί στην ανάκληση της
απαλλοτρίωσης και αν το ίδιο ισχύει σε όλες τις περιπτώσεις που εκδίδονται
παρόμοιες ακυρωτικές δικαστικές αποφάσεις που ακυρώνουν την παράλειψη της
Διοίκησης να ακυρώσει τη συντελεσμένη απαλλοτρίωση.

Επί του ερωτήματος αυτού, κατ' ορθή ερμηνεία του, το Α' Τμήμα Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, γνωμοδότησε ως ακολούθως :

I.- ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Από το έγγραφο του ερωτήματος και τα λοιπά στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα εξής :

1. Με την με αριθμό Δ 3801/2943/18-7-1980 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δημοσίων Έργων, η οποία δημοσιεύθηκε νόμιμα (ΦΕΚ 407/26-7-1980 τ.Δ'), κηρύχθηκε αναγκαστική απαλλοτρίωση για δημόσια ωφέλεια και ειδικότερα για την κατασκευή της Εθνικής Οδού Πατρών-Πύργου-Αρχαίας Ολυμπίας, τμήμα Δ' Έξοδος Πύργου-Αρχαίας Ολυμπίας.
2. Με την από 8-5-2008 αίτησή τους οι Ι.....Β..... κ.λπ. (συν.3) ζήτησαν την ανάκληση της απαλλοτρίωσης ως προς την ιδιοκτησία του δικαιοπαρόχου τους Α.....Β....., ο οποίος είχε αναγνωρισθεί δικαιούχος και είχε εισπράξει την καθορισθείσα αποζημίωση.
3. Με την από 7/10/2008 αίτησή τους οι Ι.....Β.....κ.λπ. (συν. 3), ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, ζήτησαν την ακύρωση της σιωπηρής άρνησης της Διοίκησης να προβεί στην ανάκληση της απαλλοτρίωσης, καθόσον είχε παρέλθει τρίμηνο από την κοινοποίηση της από 8-5-2008 αίτησής τους.
4. Επί της αίτησης ακύρωσης των παραπάνω, εκδόθηκε η με αριθμό 303/2011 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, με την οποία ακυρώθηκε η τεκμαιρόμενη (σιωπηρά) άρνηση της Διοίκησης να ανακαλέσει την συντελεσθείσα απαλλοτρίωση του ακινήτου, λόγω παρέλευσης μακρού χρόνου από την κήρυξη της, χωρίς αυτό να έχει χρησιμοποιηθεί για τον σκοπό για τον οποίο απαλλοτριώθηκε.
5. Κατόπιν των παραπάνω η ερωτώσα υπηρεσία διερωτάται α) αν, ενόψει του προαναφερθέντος ιστορικού, μπορεί να προχωρήσει στην έκδοση απόφασης καθορισμού της επιστρεπτέας αποζημίωσης όπως προβλεπόταν με το άρθρο 12 του Ν. 2882/2001, πριν από τις τροποποιήσεις του με το Ν. 4070/2011 και να υπολογίσει την επιστρεπτέα αποζημίωση χρησιμοποιώντας τον μαθηματικό

τύπο και τον δείκτη τιμών καταναλωτή του Αυγούστου 2008, που συντελέστηκε η παράλειψη του Δημοσίου να ανακαλέσει τη απαλλοτρίωση και β) αν, δεδομένου ότι εκκρεμούν στο Σ.τ.Ε., αντίστοιχες υποθέσεις και αναμένονται παρόμοιες της 303/2011 αποφάσεις και εφόσον αυτές θα παραπέμπουν στο νομικό καθεστώς του Ν. 2882/2001, μπορεί να τις χειριστεί με όμοιο τρόπο.

II.- ΚΡΙΣΙΜΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Στον Ν.2882/2001 – Α' 17, (Κώδικας Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων Ακινήτων) ορίζονται, στο άρθρο 12 υπό τον τίτλο «Ανάκληση συντελεσμένης αναγκαστικής απαλλοτρίωσης», μεταξύ άλλων τα εξής: «1. Συντελεσμένη αναγκαστική απαλλοτρίωση που κηρύχθηκε υπέρ: α) του Δημοσίου, β) νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, γ) Ο.Τ.Α. Α' και Β' βαθμού, δ) επιχειρήσεων που ανήκουν στο Δημόσιο και σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και ε) οργανισμών κοινής ωφέλειας δύναται να ανακληθεί ολικώς ή μερικώς εφόσον η αρμόδια υπηρεσία κρίνει ότι δεν είναι αναγκαία για την εκπλήρωση του αρχικού ή άλλου σκοπού που χαρακτηρίζεται από το νόμο ως δημόσιας ωφέλειας και αποδέχεται την ανάκληση ο καθ' ου η απαλλοτρίωση ιδιοκτήτης . . . 3. Η κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου ολική ή μερική ανάκληση της απαλλοτρίωσης γίνεται, με απόφαση της αρχής η οποία την έχει κηρύξει και με τη διαδικασία που ορίζεται από το άρθρο 1, ύστερα από επιστροφή στον βαρυνόμενο με τη δαπάνη της απαλλοτρίωσης της αποζημίωσης που καταβλήθηκε, αναπροσαρμοσμένης κατά τα κατωτέρω οριζόμενα. Ο καθορισμός της επιστρεπτέας αποζημίωσης γίνεται: α) με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, εάν η απαλλοτρίωση έχει κηρυχθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο ή για την κήρυξη της έχει συμπράξει ο Υπουργός Οικονομικών και β) με απόφαση της αρχής που κήρυξε την απαλλοτρίωση σε κάθε άλλη περίπτωση. Η αναπροσαρμογή της επιστρεπτέας αποζημίωσης ενεργείται με βάση το δείκτη τιμών καταναλωτή, που καταρτίζεται από την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδος, και εξευρίσκεται δια πολλαπλασιασμού της αποζημίωσης που εισπράχθηκε από τον καθ' ου η απαλλοτρίωση επί το λόγο $(T2/T1)$ του δείκτη τιμών καταναλωτή του χρόνου της έκδοσης της απόφασης καθορισμού της επιστρεπτέας αποζημίωσης ($T2$) και του χρόνου είσπραξης της αποζημίωσης από το δικαιούχο ($T1$). Εάν ο καθ' ου η απαλλοτρίωση δεν έχει εισπράξει

την αποζημίωση που έχει παρακατατεθεί, ως επιστρεπτέο από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ποσό καθορίζεται μόνο το ποσό της αποζημίωσης που έχει παρακατατεθεί, χωρίς αναπροσαρμογή. Επίσης, εάν ο καθ' ου η απαλλοτρίωση δεν έχει εισπράξει την αποζημίωση για την οποία έχει εκδοθεί χρηματικό ένταλμα πληρωμής κατά το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 7, ως επιστρεπτέο ποσό καθορίζεται μόνο το ποσό της αποζημίωσης του οποίου έχει ενταλθεί η πληρωμή, χωρίς αναπροσαρμογή. 4. Η αποζημίωση επιστρέφεται εφάπαξ μέσα σε έξι μήνες από την επίδοση στον καθού η απαλλοτρίωση ιδιοκτήτη της κατά την προηγούμενη παράγραφο απόφασης. Εάν η συνολική κατά ακίνητο επιστρεπτέα αποζημίωση υπερβαίνει τα 2.000.000 δραχμές, δύναται, ύστερα από αίτηση του υπόχρεου, να επιστραφεί σε τέσσερις ισόποσες εξαμηνιαίες δόσεις, από τις οποίες η πρώτη καταβάλλεται μέσα σε έξι μήνες από την επίδοση στον υπόχρεο της απόφασης καθορισμού της επιστρεπτέας αποζημίωσης. Εάν παρέλθουν άπρακτες οι κατά τα προηγούμενα εδάφια προθεσμίες, η αρμόδια για τον καθορισμό της επιστρεπτέας αποζημίωσης αρχή δύναται να εκδώσει, ύστερα από αίτηση του υπόχρεου, νέα απόφαση με νέα αναπροσαρμογή ή να κηρύξει, με απόφαση της, ματαιωθείσα την ανάκληση της απαλλοτρίωσης. Με την απόφαση που κηρύσσεται η ματαίωση διατάσσεται και η απόδοση των ποσών που τυχόν έχουν επιστραφεί ως αχρεωστήτως καταβληθέντων. 6. Εάν, μέχρι να ανακληθεί η συντελεσμένη απαλλοτρίωση, έγιναν στο απαλλοτριωμένο ακίνητο μεταβολές από τις οποίες γεννώνται απαιτήσεις του υπέρ ου ή του καθ' ου η απαλλοτρίωση, οι σχετικές διαφορές υπάγονται στην αρμοδιότητα του εφετείου στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται η απαλλοτριούμενη έκταση ή το μεγαλύτερο μέρος αυτής και δικάζονται κατά την ειδική διαδικασία του άρθρου 19. Η απόφαση του εφετείου υπόκειται σε αναίρεση . . .». Εξάλλου, στο άρθρο 29 του ιδίου ως άνω Κώδικα ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: «1. Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται επί των απαλλοτριώσεων που κηρύσσονται από την έναρξη ισχύος του και εφεξής. 2. Απαλλοτριώσεις που κηρύχθηκαν από 1ης Φεβρουαρίου 1971 και εφεξής διέπονται από τις διατάξεις του παρόντος από το σημείο στο οποίο βρίσκονται κατά την έναρξη της ισχύος αυτού. Εξαιρούνται τα θέματα εκείνα για τα οποία κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος έχει κοινοποιηθεί εισαγωγικό δικόγραφο της σχετικής δίκης ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου ή έχει

εκδοθεί σχετική διοικητική πράξη, ως προς τα οποία εφαρμόζονται μόνον οι διαδικαστικές διατάξεις του παρόντος. 4. Επί απαλλοτριώσεων που κηρύχθηκαν πριν από την 1η Φεβρουαρίου 1971 εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι διατάξεις από τις οποίες διέπονταν μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος . . . 8. Με την επιφύλαξη των οριζομένων από τις λοιπές διατάξεις του παρόντος Κώδικα, από την έναρξη ισχύος αυτού καταργείται κάθε γενική ή ειδική διάταξη η οποία αφορά θέματα που ρυθμίζονται από αυτόν ή αντίκειται στις διατάξεις τούτου . . .».

2. Με το άρθρο 17 παρ. 4 του Ν. 3986/2011, η διάταξη του τρίτου εδαφίου της παρ. 3 του άρθρου 12 του Ν. 2882/2001 αντικαθίσταται ως εξής :

4.α) Η διάταξη του τρίτου εδαφίου της παρ. 3 του άρθρου 12 του ν.2882/2001 (Α' 17) αντικαθίσταται ως εξής:

«Η επιστρεπτέα αποζημίωση καθορίζεται με βάση τον χρόνο έκδοσης της σχετικής γι' αυτήν απόφασης σύμφωνα με τα κριτήρια της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του παρόντος νόμου, στα οποία περιλαμβάνεται και η τυχόν επαύξηση της αξίας του ακινήτου από εκτελεσθείσες σε αυτό εργασίες και γενικά μεταβολές από τον υπερού η ανακαλούμενη απαλλοτρίωση. Στις περιπτώσεις αυτές δεν εφαρμόζεται η διάταξη της παραγράφου 6 του άρθρου 12 του παρόντος νόμου».

β) Η διάταξη του τρίτου εδαφίου της παρ. 3 του άρθρου 12 του ν.2882/2001, όπως αντικαθίσταται με την προηγούμενη περίπτωση και εφαρμόζεται και επί αναγκαστικών απαλλοτριώσεων, για τις οποίες μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου δεν έχει εκδοθεί η σχετική απόφαση καθορισμού της επιστρεπτέας αποζημίωσης για την ανάκληση αυτών».

3.α) Τα εδάφια πρώτο, δεύτερο και τρίτο της παρ. 3 του άρθρου 12 του ν.2882/2001, (όπως αντικαταστάθηκε το τρίτο εδάφιο με την παράγραφο 4 του άρθρου 17 του ν. 3986/2011) (Α' 152), όπως αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 127 του Ν. 4070/2012 ορίζουν τα εξής:

«Η κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου ολική ή μερική ανάκληση της απαλλοτρίωσης γίνεται με απόφαση της Αρχής η οποία την έχει κηρύξει και με την διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 1 ύστερα από καταβολή, στο δημόσιο ή άλλο πρόσωπο που βαρύνεται με την δαπάνη της απαλλοτρίωσης, αποζημίωσης ίσης με

την αξία του ακινήτου κατά τον χρόνο προσδιορισμού αυτής, κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στην παράγραφο 4.

Ο καθορισμός της καταβλητέας αποζημίωσης γίνεται: α) με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών εάν η απαλλοτρίωση έχει κηρυχθεί υπέρ του Δημοσίου και β) με απόφαση του υπέρ ου η απαλλοτρίωση σε κάθε άλλη περίπτωση.

Ο καθορισμός του ποσού της αποζημίωσης του ακινήτου, γνωμοδοτεί η Επιτροπή της παραγράφου 1 του άρθρου 15, ή Ανεξάρτητος Πιστοποιημένος Εκτιμητής κατά την κρίση αρμόδιου φορέα, εντός δύο μηνών από τη διαβίβαση του σχετικού φακέλου.

Ως κριτήρια για την εκτίμηση της αξίας του ακινήτου λαμβάνονται υπόψη, ιδίως, η αξία που έχουν κατά τον κρίσιμο χρόνο καθορισμού της, παρακείμενα και ομοειδή ακίνητα, καθώς και οι δυνατότητες προ του ακινήτου. Η εκτιμώμενη αξία του ακινήτου δεν μπορεί να είναι μικρότερη της αντικειμενικής του αξίας.

Σε περίπτωση διαφωνίας ως προς το ύψος της επιστρεπτέας αποζημίωσης, ο οριστικός καθορισμός της γίνεται κατόπιν αιτήσεως κάθε ενδιαφερομένου στα αρμόδια δικαστήρια άρθρα 18 έως 25 του παρόντος, η οποία ασκείται εντός εξήντα (60) ημερών, από της κοινοποίησεως της απόφασης καθορισμού της. Στην περίπτωση αυτή, ο αρμόδιος δικαστικός προσδιορίζει δικάσιμο προς συζήτηση της αίτησης σε χρόνο όχι βραχύτερο από τριάντα (30) ημέρες και όχι μακρύτερο από εξήντα (60) ημέρες από την κατάθεση της και συγχρόνως να επιδοθεί η αίτηση με την πράξη προσδιορισμού δικασίμου, με επιμέλεια του αιτούντος τουλάχιστον είκοσι (20) ημέρες πριν από την δικάσιμο, σε κάθε ενδιαφερόμενο. Κατά τα λοιπά ισχύουν, αναλογικώς εφαρμοζόμενα, οι διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 19».

β) Η παρ. 4 του άρθρου 12 του ν. 2882/2001 (Α' 17) όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 127 του ν. 4070/2012 ορίζει τα εξής:

«4. Η ανάκληση της απαλλοτρίωσης θεωρείται ότι έχει συντελεσθεί με την εφάπαξ παρακατάθεση ποσού ίσου με το 30% της αξίας του ακινήτου που έχει καθορισθεί αρμοδίως, κατά την προηγούμενη παράγραφο, στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων με δικαιούχο το φορέα υπέρ του οποίου έχει συντελεσθεί η απαλλοτρίωση. Το ως άνω ποσοστό παρακατατίθεται εντός τριών μηνών από την κοινοποίηση της απόφασης καθορισμού της αξίας του ακινήτου από την αρμόδια για την ανάκληση της απαλλοτρίωσης αρχή. Το υπόλοιπο της επιστρεπτέας αποζημίωσης παρακατατίθεται

στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, σε τέσσερις τριμηνιαίες δόσεις. Τα ως άνω ποσά αποδίδονται εκ μέρους του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων στο δικαιούχο την κατάθεση του συνόλου της επιστρεπτέας αποζημίωσης. Αν οι δόσεις δεν παρακατατεθούν εντός του προβλεπόμενου χρόνου, η αρμόδια αρχή του εδαφίου β' της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου δύναται να κηρύξει, με απόφαση της, ματαιωθείσα την ανάκληση της απαλλοτρίωσης και επιστρεπτέα τα ποσά που κατέβαλε ο αιτών την άρση, ως αχρεωστήτως καταβληθέντα. Νέα αίτηση για άρση της απαλλοτρίωσης δεν δύναται να κατατεθεί πριν την παρέλευση πενταετίας από την έκδοση της απόφασης με την οποία κηρύσσεται ματαιωθείσα η ανάκληση».

γ) Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 15 του ν. 2882/2001 (Α' 17), όπως αυτό προστέθηκε με το άρθρο 129 του Ν. 4070/2012 ορίζει τα εξής :

«Η σύνθεση της Επιτροπής μπορεί να διευρύνεται μέχρι πέντε (5) μέλη, υπαλλήλους που κατέχουν ειδικές γνώσεις πολεοδομίας, τοπογραφίας, καθώς και οικοδομικών κατασκευών, γεωπονίας ή δασολογίας ή ηλεκτρολογίας ή μηχανολογίας και μεταλλειολογίας, μέλη των επίσημων επαγγελματικών οργανώσεων της ειδικότητάς τους, στις περιπτώσεις που στα απαλλοτριούμενα περιλαμβάνονται κτήρια, γεωργικές εκμεταλλεύσεις, φυτείες και φυτώρια, δασικές εκτάσεις ουσιώδεις ηλεκτρολογικές παραγωγικές εγκαταστάσεις και μεταλλεία αντίστοιχα κατά την κρίση του Προϊσταμένου της Κτηματικής Υπηρεσίας. Οι ανωτέρω εντός δέκα (10) ημερών προτείνονται από τον Προϊστάμενο της υπηρεσίας τους, ύστερα από σχετικό αίτημα του Προϊσταμένου της Κτηματικής Υπηρεσίας».

III.- ΕΡΜΗΝΕΙΑ

Από τις παραπάνω διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό, συνάγονται τα ακόλουθα:

Με την προαναφερθείσα διάταξη του άρθρου 12 του Ν. 2882/2001 παρέχεται η ευχέρεια στη Διοίκηση, με απόφαση της αρχής που την έχει κηρύξει, να ανακαλεί ολικώς ή μερικώς συντελεσμένη αναγκαστική απαλλοτρίωση, που κηρύχθηκε υπέρ του Δημοσίου, εφόσον η αρμόδια υπηρεσία κρίνει ότι δεν είναι αναγκαία για την εκπλήρωση του αρχικού ή άλλου σκοπού που χαρακτηρίζεται από το νόμο ως

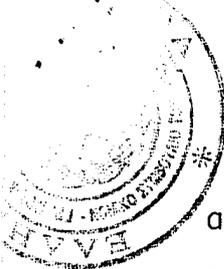
δημόσιας ωφέλειας και αποδέχεται την ανάκληση ο καθού η απαλλοτρίωση ιδιοκτήτης.

Κατά την ανωτέρω διάταξη η ανάκληση συντελεσμένης απαλλοτρίωσης έχει αφεθεί μεν στη διακριτική ευχέρεια των αρμόδιων διοικητικών οργάνων, ερμηνευόμενη όμως η ίδια διάταξη υπό το πρίσμα του άρθρου 17 του Συντάγματος, υποχρεώνει την Διοίκηση να άρει συντελεσμένη απαλλοτρίωση, όταν έχει εκδηλωθεί σαφής και ανενδοίαστος βούλησή της να μη χρησιμοποιηθεί το απαλλοτριωθέν για το σκοπό της απαλλοτρίωσης ή για άλλο σκοπό δημόσιας ωφέλειας, καθώς και όταν, εν όψει του επιδιωχθέντος με την απαλλοτρίωση σκοπού, έχει παρέλθει πολύ μακρύ χρονικό διάστημα και η Διοίκηση ή εν γένει ο υπέρ ου η απαλλοτρίωση αδράνησε αδικαιολόγητα να προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες, ώστε να πραγματοποιηθεί ο αρχικός σκοπός της απαλλοτρίωσης ή άλλος σκοπός δημόσιας ωφέλειας (ΣΤΕ Ολ. 1980/2005, ΣΤΕ 2388/2006).

Περαιτέρω κατά την έννοια των παραπάνω διατάξεων και ειδικότερα του άρθρου 29 του Ν.2882/2001, αυτές δεν αφορούν στην ανάκληση συντελεσμένης απαλλοτρίωσης, διότι η ανάκληση αυτή δεν αποτελεί στάδιο της απαλλοτριωτικής διαδικασίας, ώστε να διέπεται από το ισχύον κατά το χρόνο της κήρυξης της νομοθετικό καθεστώς για λόγους ενότητας της διαδικασίας, ούτε και αποτελεί τη συνήθη κατάληξη αυτής. Αντιθέτως, η ανάκληση συντελεσμένης απαλλοτρίωσης είναι νέα και εξαιρετική διοικητική διαδικασία, η οποία λαμβάνει χώρα μετά πάροδο μακρού χρόνου και της οποίας η πρόοδος εξαρτάται από τη μεσολάβηση νομικών και πραγματικών γεγονότων (ενέργειες της Διοίκησης κ.λπ.) τα οποία δεν εντάσσονται στη νομική διαδικασία της απαλλοτρίωσης αλλά στο στάδιο υλοποίησης αυτής. Κατά συνέπεια, η κρίση περί της συνδρομής των προϋποθέσεων ανάκλησης της συντελεσμένης απαλλοτρίωσης πρέπει να διέπεται, κατά τις γενικές αρχές περί διοικητικών πράξεων, από το ισχύον κατά το χρόνο έκδοσής της νομοθετικό καθεστώς, ο οποίος είναι ο χρόνος αποδοχής ή απόρριψης, ρητής ή τεκμαιρόμενης, του αιτήματος του ενδιαφερομένου για ανάκληση της απαλλοτρίωσης (ΣΤΕ 1984/2005 Ολομ. 1206/2009, Σ.τ.Ε 228/2009, Σ.τ.Ε. 84/2009).

Κατά περαιτέρω συνέπεια, ο υπολογισμός της επιστρεπτέας αποζημίωσης, ο οποίος εντάσσεται στη διαδικασία ανάκλησης συντελεσμένης απαλλοτρίωσης και

αποτελεί τη νόμιμη προϋπόθεση της απόφασης για την ανάκληση της απαλλοτρίωσης, διέπεται, καταρχήν, από το ισχύον κατά το χρόνο έκδοσης της σχετικής απόφασης ανάκλησης νομοθετικό καθεστώς. Πλην όμως όταν οι πράξεις αυτές εκδίδονται στο πλαίσιο της συμμόρφωσης της Διοίκησης προς ακυρωτική απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, οφείλουν να διέπονται από το νομικό καθεστώς το οποίο ίσχυε κατά το χρόνο της ακυρωθείσας πράξης ή συντέλεσης της παράλειψης της Διοίκησης να ανακαλέσει τη συντελεσθείσα απαλλοτρίωση (ΣτΕ.228/2009, 84/2009, ΣτΕ Τριμ. Συμ. 8/2012 κ.α) και όχι αυτό που ίσχυε κατά το χρόνο έκδοσης, τελικώς, της απόφασης ανάκλησης της απαλλοτρίωσης.

Περαιτέρω είναι σαφές ότι τα παραπάνω ισχύουν σε όλες τις περιπτώσεις που εκδίδονται παρόμοιες ακυρωτικές δικαστικές αποφάσεις με τις οποίες ακυρώνεται η ρητή ή σιωπηρή απόρριψη από τη Διοίκηση του αιτήματος του ενδιαφερομένου για ακύρωση της συντελεσμένης απαλλοτρίωσης.

Κατά συνέπεια στην περίπτωση του ερωτήματος, εφόσον είχε κατατεθεί την 8/5/2008 αίτηση περί ανάκλησης της απαλλοτρίωσης στην αρμόδια υπηρεσία και παρήλθε άπρακτο το τρίμηνο και στη συνέχεια ακυρώθηκε, με την 303/2011 απόφαση του Σ.τ.Ε, η σιωπηρή απόρριψη της παραπάνω αίτησης για ανάκληση της συντελεσμένης απαλλοτρίωσης, ο χρόνος υπολογισμού της επιστρεπτέας αποζημίωσης είναι η συντέλεση της παράλειψης της Διοίκησης να ανακαλέσει την απαλλοτρίωση (9/8/2008), το δε νομικό καθεστώς, μη υφισταμένης μεταβατικής διάταξης περί του αντιθέτου, είναι το προβλεπόμενο με τον Ν. 2882/2001 και ειδικότερα το άρθρο 12 αυτού, όπως τότε ίσχυε. (Σ.τ.Ε.1206/2009, 228/2009, ΣτΕ 7μ. 84/2009, ΣτΕ Τριμ. Συμ. 8/2012), θα πρέπει δε να χρησιμοποιηθεί ο δείκτης τιμών καταναλωτή του Αυγούστου 2008.

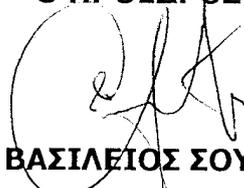
IV.- Κατόπιν των παραπάνω, επί των τεθέντων ερωτημάτων, το Α΄ Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους γνωμοδοτεί, ομόφωνα, ότι, ο υπολογισμός της επιστρεπτέας αποζημίωσης, σε περίπτωση ανάκλησης της απαλλοτρίωσης προς συμμόρφωση σε ακυρωτική απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, είναι το ισχύον κατά το χρόνο της ακυρωθείσας ρητής ή σιωπηρής απόρριψης από τη Διοίκηση του αιτήματος του ενδιαφερομένων για ακύρωση της συντελεσμένης

απαλλοτρίωσης και όχι του χρόνου της έκδοσης, τελικώς, της απόφασης ανάκλησης. Τούτο ισχύει σε όλες τις περιπτώσεις που εκδίδονται παρόμοιες ακυρωτικές δικαστικές αποφάσεις με τις οποίες ακυρώνεται η ρητή ή σιωπηρή απόρριψη από τη Διοίκηση του αιτήματος του ενδιαφερομένου για ακύρωση της συντελεσμένης απαλλοτρίωσης.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

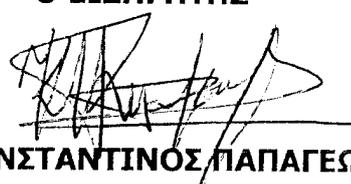
Αθήνα 4-6-2013

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΣΟΥΛΙΩΤΗΣ
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Ν.Σ.Κ.

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ
ΠΑΡΕΔΡΟΣ Ν.Σ.Κ.